

Hittudomány
2020. október 16. 10.30-11.15
Szekciófelelős:
Turáni Ádám, +36 30 467 8480

Hittudomány

		Hittudomány
	Szekcióelnök:	Dr. Németh Áron (DRHE)
I. panel	10.30-10.45	Papp Szilvia Anikó
	10.45-11.00	Dudás Róbert Gyula
	11.00-11.15	Győri Péter

Hittudomány
2020. október 16. 10.30-11.15
Szekciófelelős:
Turáni Ádám, +36 30 467 8480

Az *Én és Te* a Soá után. A Buber-i dialógus túlélése a posztholokauszt diskurzusában

PAPP Szilvia Anikó

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, Budapest

Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola

papps@or-zse.hu

Buber 1923-ban fejezte be a később perszónáfilozófiainak nevezett (a német-zsidó gondolkodásban és azon kívül is) korszakalkotónak számító művét, az *Én és Te (Ich und Du)* című esszéjét, amelynek középpontjában az Én–Te és az Én–Az kapcsolat, mint a világ létezőihez való kétféle viszonyulás kifejtése áll. Buber a dialóguselv megfogalmazásában találta meg filozófiájának legfontosabb alapját. A valódi dialógus az, amely a *találkozásban* valósul meg, *találkozás* pedig az Én–Te viszonyban jöhet létre. „*A szellem nem az Én-ben van, hanem Én és Te között. Nem olyan, mint a vér, mely benned kering, hanem mint a levegő, melyben lélegzel. Az ember a szellemben él, ha képes válaszolni a neki rendelt Te-nek.*”

A posztholokauszt morálfilozófiai diskurzusában Buber dialógusfilozófiája is számos kritikát kapott. Megkérdőjeleződött az Én-nel viszonyban álló Te léte: lehetséges-e Én–Te dialógus a Soá után? Előadásomban Martin Bubernek erre a kérdésre adott válaszát, az emberi szenvedésnek a hitben betöltött szerepéről alkotott, műveiben több helyen megjelenő, ám mégis koherensen és ellentmondástól mentesen megnyilvánuló elképzelését mutatom be (elsősorban az *Istenfogyatkozás*, *A próféták hite* és az *Én és Te* című művei alapján). A Buber által megfogalmazott Én–Te viszony, amely azt is magában foglalja, hogy az ember számára Isten valamilyen módon mindig jelenvaló, Buber kritikussai egy csoportja számra elégtelen válasznak bizonyult a posztholokauszt morálteológiai-filozófiai diskurzusában. A Soá után felvetődő teológiai alapkérdések közül talán a legfontosabb Isten létezésének megkérdőjelezésére irányult. Erre ad markáns választ Buber. A holokauszt teológiájában sokszor megfogalmazódott kérdésre – ’Hol volt Isten a holokauszt idején?’ – Buber a dialóguselv magyarázatával válaszol, és itt érhető tetten Buber fundamentális bizalmatlansága a teodíceának Isten igazságosságára vonatkozó kérdésfelvetéseivel szemben.

Közvetlenül a holokausztra Buber csak igen kevés megnyilatkozásában reflektált. Közvetetten azonban a zsidó sorsról, hitről alkotott elképzeléséből, amelybe a holokauszt is beilleszthető, mint a zsidó történelem szörnyű eseménye, azonban választ kaphatunk arra, hogy mit gondol Isten elrejtettségéről, az isteni igazságosság fogalmi megközelíthetőségéről és az emberi szenvedés mértékéről.

Hittudomány
2020. október 16. 10.30-11.15
Szekciófelelős:
Turáni Ádám, +36 30 467 8480

**„I speak Hungarian! What’s your Superpower?”
A hagyományos és a gazdasági diaszpóra jövőképe**

DUDÁS Róbert Gyula
Apor Vilmos Katolikus Főiskola
katekéta-lelkipásztori munkatárs
dudas.robert@hangadok.hu

Ma a világon nagyjából 15 millió olyan személy él, aki magát magyarnak tartja. A közismert felosztás szerint ebből nagyjából 9,8 millió fő él a jelenlegi határokon belül, a többi pedig a diaszpórában. A diaszpóra kifejezésnek számos értelmezése van. Az eredeti görög kifejezés, a *διασπορά* szó, a magok elvetését, illetve szétszóródását jelenti. A köznapi értelemben vett diaszpóra meghatározás arra vonatkozik, amikor egy-egy etnikum, vagy vallás követője, illetve valamilyen közösség, valamely kényszer hatására elhagyja a szülőföldjét, és a világ egy másik pontján, más népek közé kerülve folytatja tovább életét, megismerve az új kultúrát, s azt beépíti saját kultúrájába. Természetesen az új környezet szokásai komoly hatással van rá, de identitását megőrizve az eredeti nemzetiség tagjának tartja magát. Lényegét érintve a diaszpóra egy adott országban jelen lévő nagyobb létszámú, az ország eredeti népességétől eltérő népcsoport, amely tartósan az adott területen telepedett le.

A diaszpóra összetételét a szakirodalom két csoportra osztja fel. Az egyik a határváltoztatások miatt (gyakorlatilag a trianoni, illetve kisebb mértékben a II. világháborút lezáró határváltoztatások) külföldre került, és ott kisebbségi létben élő, de gyakorlatilag őshonos (autochton) kisebbségi közösségek, míg a második a migrációs eredetű (allochton), a Kárpát-medencén kívül élő magyarok diaszpóra közösségei.

Előadásomban be szeretném bizonyítani, hogy ez a felosztás ma már nem tartható, mivel – különösen Magyarországnak az Európai Unióhoz történt csatlakozása következtében – megjelent egy harmadik diaszpóra csoport is, amelynek a gazdasági diaszpóra nevet adtam. Előadásomban meg fogom vizsgálni e három diaszpóra csoport jellemzőit, hozzáállását a magyarsághoz (állam, állampolgárság, hazatérés lehetősége, a magyar közösségekhez való tartozás kérdése, a magyar vallási közösségekhez való tartozás kérdése, stb.). Fontosnak tartom különösen megvizsgálni annak kérdését, hogy ezen csoportokban élő egyének saját magyarságukat hogyan élik meg, illetve, hogyan tervezik megélni a jövőben Magyarország határain kívül. Megvizsgálom, hogy saját felfogásuk szerint ki számít magyarnak, s milyen „szupererő” kell ahhoz, hogy valaki magyar lehessen.

Hittudomány
2020. október 16. 10.30-11.15
Szekciófelelős:
Turáni Ádám, +36 30 467 8480

Az Európában megjelenő távol-keleti kertek autentikussága

GYÓRI Péter

Szent István Egyetem, Tájépítészeti és Tájökológiai Doktori Iskola
gyori.peter@phd.uni-szie.hu

Az elmúlt évtizedekben Nyugat-Európa különböző országaiban és régiókban is megjelentek a távol-keleti kultúrához köthető vallások, filozófiai rendszerek, világszemléletek és azok térbeli, formai megnyilvánulásai, amelyek az épített környezetre, a kert és tájformálásra is hatást gyakoroltak. Kérdéses azonban, hogy ezek a vizuális hatások mennyiben tükrözik azt a kulturális szemléletet, amiben eredetileg létrejöttek és fejlődtek, és mennyiben formai imitációi egy olyan világnak, aminek megértéséhez csupán a forma ismerete és használata által nem kerülünk közelebb. A modern kor vívmányainak (informatikai fejlődés, internet) és a globalizmus következményeinek hatására az elérhető ismeretek a távol keleti kertekről ellentmondásosak. Európa számos országában, köztük Magyarországon is megjelenő távol-keleti kertekben a formai megjelenés hangsúlya túlzó, annak üzenete, szimbolikus tartalma és gyakorlati haszna a kertben időző látogató számára többnyire nem ismerhető meg és nem fogadható be.

A tanulmány azt vizsgálja, hogy a megjelenés és az eszmei tartalom szétválásának következtében a tervező milyen módon tud viszonyulni az adott kert tervezése során a kultúra és az autentikusság kérdéséhez, ha nem csupán a távol-keleti stílusjegyeket, formavilágot felismerhető módon hordozó kertet kíván létrehozni, hanem az autentikussághoz való törekvés által a formavilág mellett annak üzenetét is hűen át szeretné adni. De mégis mitől válhat egy kert autentikussá? Egy tájépítésznek milyen mértékben szükséges értenie a formakultúrához, mi az elvárható minimális tudás egy távol-keleti kert tervezése során ahhoz, hogy az így elkészült kertet bizonyos módon autentikusnak tekintsünk? Vajon elegendő-e a kultúra ismerete, amely a kertet eredetileg előhívta, vagy tényleges gyakorlati tapasztalattal kell bírnia az adott kert funkcionális kialakítását tekintve? A tervező feladata csupán a kert formai világának megidézése, vagy azon túl, az abban zajló gyakorlati tevékenységek meghatározását, s a tevékenységek üzenetét is magában kell, hogy foglalja? Példaként említhetjük a japán teakertek használatát, a kertben található elemek gyakorlati funkcióját, a bejárható út tudatra gyakorolt hatását; vagy a buddhista kolostorok szárazkertjének vallásgyakorlati jelentőségét, illetve a kínai belső kertek hétköznapi értelemben vett hasznát.